

فرصت‌های کارآفرینی برای متخصصان علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی در جامعه معاصر

نکته: مقاله‌های علمی – پژوهشی در مجله کتابدار ۲.۰ داوری نمی‌شود و با مسئولیت نویسنده/مترجم منتشر می‌گردد. اگر از این مقاله برای مقاله‌ها، پایان نامه‌ها و دیگر مطالب منتشر شده توسط شما، استفاده می‌شود لطفا نام نویسنده/مترجم را در رفرنس خود ذکر کنید و به رفرنس اصلی(لاتین) ارجاع مستقیم ندهید. (این کار از نظر اخلاق علمی صحیح نیست.)

مقدمه

جایگاه یک کتابدار در منابع و مدیریت اطلاعات در هر جامعه‌ای بسیار حیاتی است. فارغ‌التحصیلان کتابداری و اطلاع‌رسانی^[۱] ترس از ورود به بازار کار ندارند. آئی‌خینام^[۲] (۲۰۰۶) اظهار داشت که فارغ‌التحصیلان کتابداری و اطلاع‌رسانی نه تنها باهوش و ماهر بوده بلکه خلاق نیز هستند. بازار کار ممکن است برای بقیه افراد جامعه شلوغ و اشباع شده باشد، اما در مورد کتابداران، دانشمندان و متخصصان اطلاع‌رسانی اینگونه نیست. مشاغل موجود در کتابداری و علوم اطلاع‌رسانی حاکی از تلاش و کوشش‌های صورت گرفته برای ایجاد فرصت در حوزه‌های گوناگون را ارائه می‌دهد. به همین دلیل ای‌کویی^[۳] (۲۰۰۷) بر این عقیده است که کتابداران جدی، فعال و زحمتکشی در این رشته وجود دارند که معتقدند تعالی و ترقی در کتابداری غیرقابل تصور است و از این اعتقاد کتابداران ابراز تأسف می‌نماید. در عصر اطلاعات، دانش و اطلاعات، تنها به‌عنوان یک منبع اقتصادی فیزیکی، چندان به حساب آورده نمی‌شود، اطلاعات کالایی قابل فروش و ثروت اجتماعی است. نوآوری‌های فناورانه و ایده‌های جدید از طریق منابع اطلاعاتی، پردازش و انتشار اطلاعات حاصل شده و از این طریق توانمندسازی و ثروت را برای متخصصان کتابخانه و اطلاعات فراهم می‌آورند. (اُگوو و ایزانی^[۴] ۲۰۱۲)

پترسون^[۵] به نقل از (اُگوو و ایزانی، ۲۰۱۲)، معتقد است که فناوری اطلاعات و ارتباطات^[۶] ساختار بازار را در بسیاری از صنایع و سازمان‌های شرکتی به طرز چشمگیری تغییر داده است. (أنادی^[۷]، ۲۰۱۲) ادعا می‌کند که انقلاب فناوری اطلاعات، موجب گسترش، تغییر و اصلاح جوامع دانش شده است. فناوری اطلاعات موجب تغییر و تقویت و پیشرفت حرفه کتابداری و اطلاع‌رسانی در سراسر جهان گردیده است. انقلاب فناوری اطلاعات و ارتباطات منجر به گسترش نقش متخصصان اطلاعات به طرق گوناگون و همچنین تغییر در دیدگاه از مدیریت اسناد به مدیریت اطلاعات شده است. در نتیجه، گسترشی متناظر با آن در بازار اشتغال نیز برای متخصصان کتابخانه و اطلاع‌رسانی وجود دارد. (اُگوو و ایزانی، ۲۰۱۲) از این رو متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی باید خود را با نگرش‌ها، مهارت‌ها و ارزش‌هایی که برای بهبود خدمات کتابخانه‌ای، به منظور مقابله با افزایش فرصت‌های کارآفرینی^[۸] ایجاد شده توسط فناوری اطلاعات و ارتباطات لازم است، مجهز سازند. این تنها راه و گزینه برای متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی به‌عنوان ارتقاء در کارآفرینی^[۹] و کارآفرین برتر شدن^[۱۰] است. بر اساس دایره المعارف کسب‌وکار کوچک گیل^[۱۱] (۲۰۱۳)، کارآفرین کسی است که سرمایه‌گذاری و ریسک جدیدی از کسب‌وکار را به امید ایجاد سود و درآمد مدیریت و سازمان‌دهی می‌کند. کارآفرینان^[۱۲] به‌وسیله خلق سطح معقولی از ابتکارات، مهارت‌ها و شایستگی‌های لازم برای تبدیل و تغییر در فرصت‌هایی که موجب رضایت شخصی، پاداش‌های پولی و استقلال می‌شود، موجب ایجاد، پرورش و رشد شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی می‌گردند. بر اساس کتاب دستنامه چشم‌انداز شغلی^[۱۳] (۱۹۹۶)، کتابداران کارآفرین ممکن است روش‌های شخصی خود برای کارآفرینی را به‌وسیله مشاوره سازمان دهند. آن‌ها به‌عنوان کتابدار یا کارگزار اطلاعاتی فعالیت کرده و خدمات لازم را برای دیگر کتابخانه‌ها، کسب‌وکارها یا سازمان‌های دولتی فراهم می‌کنند. ای‌گبکا^[۱۴] (۲۰۰۸) اظهار داشت که کتابداران فقط در مؤسسات از پیش تأسیس شده کار نمی‌کنند، بلکه آن‌ها می‌توانند کتابخانه یا مراکز اطلاع‌رسانی خود را راه‌اندازی کرده و به کارگزار اطلاعات یا کتابخانه تجاری تبدیل شده و به جستجو و یافتن اطلاعات برای کاربران بپردازند.

مهارت‌های لازم کارآفرینی برای متخصصان کتابداری

مهارت به مفهوم توانایی‌ها یا مهارت‌هایی است که فرد در موقعیتی برای برنامه‌ریزی و اجرای عمل مناسب در جهت انجام پاره‌ای کارها و وظایف و یا دستیابی به برخی اهداف نیاز دارد. در واقع مهارت‌ها، ظرفیت‌ها یا تجارب آموخته شده برای انجام کارها و وظایف از پیش تعیین شده با حداقل زمان و انرژی هستند. کارآفرینان برای موفقیت در هرگونه مشاغل تجاری باید تلاش کنند که از مهارت‌های لازم برخوردار باشند. متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی نیز می‌بایست تلاش کنند که مهارت‌های کلی خود را در زمینه فناوری اطلاعات و ارتباطات و توسعه فرهنگ و کارآفرینی به منظور ارائه خدمات

با کیفیت در کتابخانه، دستیابی به خوداشتغالی^[۱۵] و مطرح شدن، بهبود بخشند. برخی از مهارت‌های حرفه‌ای و مدیریتی مورد نیاز برای کارآفرینی موفق در کتابداری به نقل از (اگوو و ایزانی، ۲۰۱۲) به شرح زیر است:

مهارت‌های فن‌آوری اطلاعات : شامل مهارت‌های گوناگون مربوط به شبکه و کار با آن، اتوماسیون کتابخانه و دیجیتال‌سازی، خدمات مبتنی بر وب، ایجاد پایگاه اطلاعاتی، نرم‌افزار مدیریت کتابخانه، نشر رومیزی، مهارت‌های سخت‌افزاری / نرم‌افزاری و پایگاه داده‌های رابطه‌ای از جمله توانایی ایجاد ساختارهای داده‌ای که باعث تسهیل نمایه‌سازی و بازیابی اطلاعات و توسعه تزاروس و اصطلاح‌نامه می‌شوند.

مهارت‌های سواد اطلاعاتی : مهارت‌های سواد اطلاعاتی به توانایی در یافتن اطلاعات به‌طور مؤثر و کارا، ارزیابی اطلاعات به‌صورت انتقادی و شایسته و استفاده دقیق و خلاقانه از اطلاعات اشاره دارد.

مهارت‌های مدیریتی : این مهارت‌ها مستلزم بازاریابی، تأمین مالی، حسابداری، کنترل، برنامه‌ریزی، اتخاذ هدف، تصمیم‌گیری، توسعه ارتباطات و روابط انسانی و همچنین مدیریت رشد است.

مهارت‌های کارآفرینی شخصی: که مربوط به کنترل درونی / نظم و انضباط است، ریسک‌پذیری، نوآوری، تغییر در جهت‌گیری و توانایی برای مدیریت تغییر و مدیریت و رهبری مبتنی بر بصیرت و پایداری و پشتکار است.

ویژگی‌های کارآفرین

به عقیده کیمونز (۲۰۱۳)^[۱۶] ویژگی‌های یک کارآفرین به شرح زیر است.

علاقه و بصیرت و دارا بودن توانایی تصور دورنمای شغلی : اولین عامل موفقیت کارآفرینی علاقه است. از آنجا که کارآفرینی بجای زمان مصرف شده برای یک تلاش خاص، بر اساس و مطابق با عملکرد است، کارآفرین می‌بایست در حوزه‌ای که علاقه‌مند باشد کار کند، در غیر این صورت قادر به حفظ سطح بالایی از اخلاق کاری نخواهد بود و به‌احتمال زیاد شکست خواهد خورد.

مهارت : علاقه و بصیرت و برخورداری از دورنما به تنهایی نمی‌تواند کمبود مهارت قابل اجرا را جبران کرده و برطرف نماید؛ بنابراین توسعه مهارت برای کارآفرینی بسیار مهم است. به‌عنوان مثال، اگر کسی بخواهد شرکتی را تأسیس کند که تولیدکننده بازی‌های موبایل است باید دانش تخصصی در زمینه فناوری موبایل را نیز دارا باشد.

سرمایه‌گذاری : یک کارآفرین باید در شرکت خود سرمایه‌گذاری کند. این سرمایه‌گذاری ممکن است امری ناملموس باشد، مانند زمانی که او صرف انجام کار می‌کند یا مهارت‌ها و یا شهرتی را که با خود به همراه دارد؛ اما وی در عین حال تمایل دارد که در زمینه قابل توجهی از دارایی‌ها با ارزش مشخص سرمایه‌گذاری کند، اعم از اینکه املاک و مستغلات و دارایی‌های نقدی و یا مالکیت معنوی باشند.

سازمان و نمایندگی : درحالی‌که بسیاری از مشاغل جدید به‌عنوان یک تجارت یک نفره و انفرادی شروع می‌شوند و لیکن کارآفرینی موفق با رشد سریع و پایدار مشخص می‌شود. این به معنی استخدام افراد دیگر برای انجام کارهای تخصصی است. به همین دلیل، کارآفرینی نیازمند سازمان‌های گسترده و نمایندگی و تفویض وظایف است. برای کارآفرینان مهم است که به هر آنچه در شرکت‌هایشان ادامه می‌یابد، توجه کنند؛ اما اگر آن‌ها می‌خواهند در شرکت‌های خود موفق شوند، باید یاد بگیرند که افراد مناسب را برای مشاغل مناسب استخدام کرده و اجازه دهند تا آن‌ها با حداقل دخالت در مدیریت، کارهای خود را انجام دهند.

ریسک‌پذیری و پاداش : کارآفرینی نیاز به ریسک دارد. اندازه و میزان این ریسک برابر با مقدار زمان و پولی است که برای یک تجارت سرمایه‌گذاری می‌کنید. با این حال، این ریسک نیز مستقیماً به پاداش‌های درگیر مربوط می‌شود. کارآفرینی که در زمینه یک حق امتیاز و فرانشیز سرمایه‌گذاری می‌کند، برای برنامه کاری شخص دیگری هزینه می‌کند و درآمد قابل قبولی را نیز دریافت می‌کند، در حالی که کارآفرینی که ریسک کرده و نوآوری شکنی می‌کند و نوآوری‌های جدیدی را خلق می‌کند، فرض می‌کند که موجب انقلابی در بازار کار می‌شود. اگر چنین فرضیه‌ای رد شود او می‌تواند همه‌چیز را از دست بدهد، اما اگر درست باشد، کارآفرین می‌تواند به‌طور ناگهانی بسیار ثروتمند شود.

فرصت‌های کارآفرینی برای متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی

ایکویی (۲۰۰۷)، اظهار داشت که متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی باید در مورد سرمایه‌گذاری تجاری و ریسک تصمیم‌گیری کرده تا از فرصت‌های تجاری کسب‌وکار در این زمینه بهره‌برداری کنند. وی در ادامه تصریح می‌کند که فرصت‌هایی از قبیل خدمات تجاری، خدمات مشاوره‌ای، تعمیر و مرمت کتاب، کارگزاری اطلاعات، بسته‌بندی اطلاعات و غیره وجود دارد؛ که متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی می‌توانند به‌عنوان یک کارآفرین در این بخش‌ها به فعالیت بپردازند. (ایگبکا، ۲۰۰۸؛ ایکویی، ۲۰۰۷) برخی مشاغل و فرصت‌ها را که متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی می‌توانند در آن‌ها اشتغال داشته باشند، شناسایی کرده‌اند. این مشاغل و فرصت‌ها به شرح زیر است:

کارگزاری اطلاعات: کارگزاران اطلاعات در قبال پرداخت هزینه اطلاعات مربوطه را برای کاربران و مشتریان خود فراهم می‌نمایند. آن‌ها از منابع مختلفی از جمله اینترنت، خدمات آنلاین و پایگاه‌های داده کتاب‌های عمومی و سی دی رام‌ها^[17] که در استفاده از آن‌ها مهارت و تخصص لازم را دارند استفاده می‌کنند. آن‌ها همچنین مراکز تماس تلفنی راه‌اندازی کرده و خدمات تحقیقاتی و سایر خدمات اطلاعاتی را ارائه می‌دهند. بنا به گفته (ایگبکا، ۲۰۰۸)، کار واسطه و کارگزاران اطلاعاتی را نمی‌توان به طور مشخص و دقیق تعریف کرد، زیرا آن‌ها اعمال و وظایف گوناگونی را بر عهده دارند. موارد زیر، مطابق با اظهارات (اُچولا^[18]، ۲۰۰۹)، در رسته وظایف کارگزاری اطلاعات قرار می‌گیرد.

- تجمیع و گردآوری هوش رقابتی در بخش‌های مختلفی از جمله داروسازی، مالی، ارتباط از راه دور و انرژی
- جستجوی ثبت اختراعات و علائم تجاری
- ایجاد پایگاه‌های اطلاعاتی برای سازمان‌ها
- تهیه گزارش‌های تحقیقاتی در پاسخ به درخواست‌های کارکنان برای اطلاعات خاص
- تأیید حقایق درباره گزارش‌های خارجی و داخلی و تکثیر آن‌ها
- شناسایی تحقیقات انجام شده در سازمان‌های دیگر برای جلوگیری از تکثیر غیر ضروری
- ارزشیابی و مقایسه نرم‌افزار اطلاعات و منابع داده قبل از خرید
- آموزش سایر کارمندان برای استفاده بهینه و کارآمد و استفاده کارآمد و بهینه و مؤثر از پایگاه‌های داده
- تجزیه و تحلیل تحقیق و خدمات اطلاعاتی
- خدمات مدیریت اطلاعات و خدمات مشاوره‌ای

همچنین برخی از مسائل و مشکلات تجاری وجود دارد که باید در کارگزاری اطلاعات مورد توجه قرار گیرد. تجارت کارگزاری اطلاعات گاهی اوقات حریم خصوصی دیگران را نقض می‌کند و در صورت رخداد این اتفاق، پیامدهای قانونی نیز با خود به دنبال دارد. به همین خاطر قبل از شروع بکار فعالیت کارگزاری اطلاعات باید در مورد عوامل ریسک و مسئولیت، تحقیق و پژوهش لازم صورت گیرد. اونادی (۲۰۱۲) بر برخی خصوصیتی که انتظار می‌رود یک کارگزار اطلاعات باید داشته باشد شامل پیشینه و زمینه آموزشی، تجربه و آموزش خوب تأکید کرد. اُچولا (۲۰۰۹) توصیه می‌کند که علاوه بر مهارت‌های تحقیق و پژوهش، کارگزار اطلاعات باید چگونگی اجرا و اداره یک تجارت را نیز بداند. این خود، یک بازاریابی است. توسعه، تدوین و اجرای برنامه‌ها و طرح‌های بازاریابی و تجاری، رسیدگی به کارها و فعالیت‌ها و عملیات روزانه مشاغل و کسب‌وکارهای کوچک، صورتحساب، حسابداری، نظارت بر جریان پول و نیز ارتقاء مداوم مهارت‌های اطلاعاتی از طریق توسعه حرفه‌ای و مدیریت مشتریان و کاربران نیز از دیگر ویژگی‌هایی است که کارگزار اطلاعات باید دارا باشد. با این وجود، مهارت‌های ارتباطی خوبی نیز وجود دارد که کارگزار اطلاعات باید به آن مجهز باشد، زیرا فرد از طریق تلفن، از طریق نامه الکترونیکی و نوشتن تحلیل‌ها و گزارش‌های سمینار به صورت حضوری و چهره به چهره با مشتریان صحبت خواهد کرد.

انتشار کتاب و تجارت

کتابداران و متخصصان اطلاعات می‌توانند در زمینه مشاغل صنعت نشر نیز سرمایه‌گذاری کرده و به فعالیت بپردازند که در آن کارها و فرصت‌های زیادی وجود دارد. به‌عنوان مثال می‌توان ناشر، ویراستار، منتقد کتاب مرجع، داوری در مورد کتاب‌های کودکان، تبلیغات و بازاریابی کتاب‌ها در کتابخانه‌ها را انجام داد و یا اینکه یک کتاب‌فروشی را راه‌اندازی نمود. فرد می‌تواند تصمیم بگیرد که تمام فعالیت‌ها را انجام دهد یا می‌تواند یک یا دو رده را در نظر گرفته و در آن‌ها تخصص پیدا کند. همچنین می‌توان صاحب یک کتاب‌فروشی شد و فرصتی را برای ارتقاء و تبلیغ سهام و موجودی خود تصاحب نمود. برخی از کتاب‌فروشان همچنین در فراهم آوری و دستیابی به بسیاری از پایگاه‌های اطلاعاتی بر روی سی دی رام که به کتابخانه‌ها می‌فروشند، مانند اریک^[19]، آگریس^[20] و غیره تخصص دارند. علاوه بر این، می‌توان به انتشار نشریات مشغول شد. نشر ژورنال جالب بوده و تقاضا و مطالبه زیادی برای آن وجود دارد. دلیل این امر هم ساده است. شما به

مقالات زیادی احتیاج دارید که این مقالات به طور ضمنی شامل نویسندگان مختلف، جمع آوری، بررسی و فرایند همتراز خوانی می‌گردد. بنابراین نیاز زیادی به متخصصان حرفه‌ای شناخته شده در هیئت تحریریه و شورای ویراستاری برای انجام فعالیت همتراز خوانی ضروری است. از این رو، برای به دست آوردن این متخصصان و فرصت‌ها، می‌توان پیشنهادهایی را مکتوب کرده و به سردبیران ارسال کرد.

نشر ایمیل، نشر روی وب و نشر رومیزی

به‌عنوان کارآفرین، متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی می‌توانند در زمینه نشر و انتشار ایمیل، نشر وبی و نیز نشر رومیزی مشارکت کنند.

نشر ایمیل [۲۱]: نشر پست الکترونیکی یا ایمیل که به‌عنوان انتشار خبرنامه نیز شناخته می‌شود، عمدتاً توسط خوانندگان که اخبار، مقالات و خبرنامه‌های کوتاه را در صندوق پست الکترونیکی دریافت می‌کنند، استفاده می‌شود. متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی می‌توانند چنین خدماتی را انجام دهند.

نشر وبی [۲۲]: اکثر شرکت‌ها و مشاغل دارای وبسایت‌های خاص خود هستند و بیشتر شرکت‌های رسانه‌ای مقدار زیادی از محتوای تحت وب را ارائه می‌دهند. نشر روی وب بسیار محبوب و پرفرمدار است، به ویژه هنگامی که زبان‌های برنامه‌نویسی وب جدیدی معرفی می‌شوند.

نشر رومیزی [۲۳]: ویلسون دیویس [۲۴] (۱۹۹۱) نشر رومیزی را اصطلاحی عام برای سیستم‌هایی تعریف می‌کند که می‌توانند یا استفاده از صفحه کلید ورودی و یا اسکن کردن گرافیکی از طریق یک میکروکامپیوتر، صفحاتی با درجات مختلف انعطاف‌پذیری و امکانات و خروجی گرافیکی را که سازگار با پرینترهای لیزری یا سایر دستگاه‌های خروجی با کیفیت بالا است، فراهم آورده و از فونت‌های استاندارد صنعت استفاده می‌کنند. نشر یک کار خاص و دقیق است و برای موفقیت در این کارآفرینی، فرد باید ماهر و خیره و دارای دانش قوی و روزآمد و به روز باشد.

ایجاد و نگهداری کتابخانه‌ها برای سازمان‌ها

متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی می‌توانند در ایجاد و نگهداری کتابخانه‌ها برای سازمان‌ها نقش بسزایی داشته و در این زمینه یاری نمایند. می‌توان یک کتابخانه چاپی سنتی یا کتابخانه الکترونیکی را ایجاد نمود. قبل از راه‌اندازی کتابخانه الکترونیکی، باید مسئله حقوق اختصاصی را در نظر بگیریم. هر سند یا داده و اطلاعات برای توزیع از طریق کتابخانه الکترونیکی باید دارای مجوز متعلق به مالک و صاحب اصلی داده‌ها یا ناشر باشد. علاوه بر آن، مالک کتابخانه الکترونیکی می‌بایست آینده‌نگری داشته و زیرساخت‌های لازم را در نظر بگیرد. از آنجاکه دسترسی به کتابخانه الکترونیکی برای حمایت از عموم مردم باز خواهد بود، لذا باید ترجیحاً و به‌طور استراتژیک، مکانی برای قرار دادن تجهیزات در آن وجود داشته باشد. همچنین جدا از زیرساخت‌ها و تجهیزات لازم، اتصال اینترنتی خوب و سریع نیز برای دسترسی به کتابخانه‌های الکترونیکی / دیجیتال کاملاً ضروری است. بیشتر فعالیت‌های کتابخانه الکترونیکی شامل بارگیری به جای بارگذاری است.

سازمان‌دهی یک کتابخانه خصوصی و اختصاصی

این کار دیگری است که یک دانشمند و متخصص اطلاعات برای کسب پول و درآمد می‌تواند انجام دهد. بسیاری از محققان به ویژه کتاب‌ها، اسناد و ژورنال‌های زیادی دارند که به‌ویژه پس از بازنشستگی می‌توانند با استفاده از آن‌ها یک کتابخانه را خلق و سازمان‌دهی کنند.

تألیف راهنماها و فهرست‌ها

تدوین فهرست‌ها فرصتی دیگر برای کارآفرینی است که متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی می‌توانند به‌عنوان کارآفرین در این مورد تحقیق و پژوهش کرده و به فعالیت پردازند. به‌عنوان مثال تدوین راهنمای تلفن و یا چه کسی کیست [۲۵] که ابزاری فوق‌العاده است و به همین ترتیب سایر راهنماها و فهرست‌ها در هر حرفه یا سازمانی بسیار مورد نیاز است.

تألیف کتابشناسی‌ها

تألیف کتابشناسی دقیق و با جزئیات در یک رشته یا حوزه موضوعی خاص برای مخاطبین هدف از دیگر فرصت‌های کارآفرینی برای متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی است. متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی، به‌عنوان کارآفرینان با انتشار

کتابشناسی‌های موضوعی و تجاری، می‌توانند به کسب درآمد پایدار نائل آیند.

خدمات اطلاع‌رسانی به افراد دارای آسیب بینایی^[۲۶] متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی می‌توانند به بعضی از نویسندگان که کتاب‌هایشان فروش خوبی دارند و یا تدوین منابع و مطالب آن‌ها برای برخی از دوره‌ها و واحدهای درسی ضروری است پیشنهاد کنند که آن‌ها را بر روی نوار ویدئویی داشته باشند. پس از ایجاد توافق، متخصصین کتابداری و اطلاع‌رسانی می‌توانند فروش این نوارها را برای افراد دارای آسیب و اختلال بینایی و کتابخانه‌هایی که به این افراد خدمات ارائه می‌کنند و نیز مراجعه‌کنندگان این کتابخانه‌ها آغاز نمایند.

خدمات نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی

خدمات نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی فرصتی کارآفرینانه است که متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی می‌توانند در آن به‌عنوان شغل و کسب‌وکار تجاری سرمایه‌گذاری کنند. به‌طور معمول، مرحله نهایی در تولید بسیاری از اسناد مانند کتاب، دستنامه‌های فنی و دیگر منابع یادگیری، اعم از چاپی یا غیرچاپی، تولید و تدوین نمایه است. کار ایندکس یا نمایه این است که متن را تجزیه و تحلیل کند تا کاربران بتوانند اطلاعاتی در مورد موضوعی خاص در متن پیدا کنند. قفسه‌های بسیاری از کتاب‌فروشی‌ها و شرکت‌های انتشاراتی نشان می‌دهد که بسیاری از کتاب‌های غیر داستانی در حال چاپ و انتشار هستند. کتاب‌های درسی و تکنگاشت‌های جدید نیز هر روز منتشر می‌شوند. بیشتر این آثار نیاز به نمایه‌های تولید شده حرفه‌ای دارند.

از سوی دیگر در خدمات چکیده‌نویسی به منظور تعالی و برترین بودن به‌عنوان یک چکیده‌نویس به مهارت‌هایی نیاز است. به‌عنوان ابزار اطلاعاتی، چکیده‌ها به سازمان‌دهی اطلاعات منتشر شده کمک می‌کنند؛ بنابراین، متخصصان می‌توانند اسناد مورد علاقه را به راحتی پیدا کنند. چکیده‌نویس ایده آل باید فردی دارای تخصص موضوعی، توانایی تسلط به زبان خارجه و مهارت‌های اطلاعاتی و چکیده‌نویسی باشد.

فعالیت‌های آزاد

متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی همچنین می‌توانند به صورت آزاد و ناوابسته به موسسه یا سازمان به خصوصی کار کنند. آزادکار، شخصی است که دارای فعالیت خوداشتغالی بوده و به‌صورت خویش‌فرما و آزاد کار می‌کند و خدمات خود را در جایی که مورد نیاز است ارائه می‌کند، درحالی‌که با هیچ یک از کارفرمایان قراردادی منعقد نمی‌کند. به‌صورت آزاد کار کردن و خوداشتغالی می‌تواند فعالیت‌های گوناگونی مانند نشر و انتشار، نویسندگی آزاد، ویراستاری، همچنین تصحیح و غلط‌گیری و نمونه‌خوانی^[۲۷] و... را شامل گردد. بسیاری از متخصصان بازنشسته کتابداری و اطلاع‌رسانی می‌توانند در اوقات آزاد و فراغت خود، مشاغل آزاد را انجام دهند و پس از بازنشستگی نیز درآمد کسب کنند.

دیگر فعالیت‌ها

مشاغل دیگر زیادی غیر از مشاغل ذکر شده در بالا وجود دارد که متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی می‌توانند به‌عنوان کارآفرین در آن‌ها سرمایه‌گذاری کنند. به‌عنوان مثال چاپ پوسترها و برچسب‌ها؛ خدمات تحویل مدرک؛ مدیریت آرشیو و اسناد و مدارک؛ تجارت در فضای مجازی؛ خدمات فتوکپی و دیگر خدمات بسیار مرتبط و گنجانده شده در کارگزاری اطلاعات. با این وجود، مهم‌ترین موفقیت در هر یک از سرمایه‌گذاری‌های کارآفرینی که مورد بحث قرار گرفت، دارا بودن ذهنیت و تفکر کارآفرینانه است که به تصور ایده‌های تجاری مناسب می‌انجامد و نگرانی‌ها و دغدغه‌های مشتریان را به نحو رضایت‌بخش مورد توجه قرار می‌دهد.

چالش‌های انجام فرصت‌های کارآفرینی توسط متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی

عواملی وجود دارد که مانع از مشارکت متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی در کارآفرینی می‌شود. این عوامل به شرح زیر است:

فقدان روحیه کارآفرینانه: بسیاری از متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی فاقد روحیه کارآفرینانه برای خلق مشاغل پایدار و مناسب و نیز مطرح شدن در عصر دانش هستند. با این وجود، تعداد زیادی از افراد غیرکتابدار به نحو شگفت‌آوری در زمینه کارآفرینی سرمایه‌گذاری می‌کنند. مثال بارز آن اسی ال سی^[۲۸] است. اسی ال سی یک شرکت غیرانتفاعی است که به‌طور کامل به کتابخانه‌های عضو متکی است و توسط غیر کتابداران تأسیس و اداره می‌شود. حتی بسیاری از جدیدترین و اغلب پرکاربردترین فناوری‌هایی که با علوم کتابداری و اطلاعات سروکار دارند توسط افرادی ایجاد شده‌اند که خارج از

حرفه هستند.

ترس از رقابت و شکست: ترس از رقابت و شکست نیز به نوبه خود عامل دیگری است که مانع از مشارکت متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی در سرمایه‌گذاری برای کارآفرینی می‌شود. چنین ترس‌هایی ممکن است ناشی از عدم آموزش کارآفرینی باشد که به آن‌ها امکان می‌دهد فرصت‌های فراوانی را در محیط خود شناسایی کرده و از آن‌ها استفاده کنند.

فقدان دانش کافی در رابطه با نحوه تعامل با اشخاص و نهادها و سازمان‌هایی که باعث ایجاد موفقیت در مشاغل می‌شوند: بسیاری از متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی نمی‌دانند چگونه با اشخاص و نهادها و سازمان‌های لازم مانند بانک‌ها، تأمین‌کنندگان، مشتریان، سرمایه‌داران سرمایه‌گذار، توزیع‌کنندگان و آژانس‌های تبلیغاتی ارتباط برقرار کنند. آن‌ها بازیگران ضروری و شناخته شده در هر تجارت موفق می‌باشند.

فقدان مهارت‌های خاص: لازم به ذکر است که همان‌گونه که جمعیت کاربران و مشتریان به سرعت در حال تغییر است، فناوری‌های خدمات‌رسانی به آن‌ها نیز تغییر می‌کند. بسیاری از متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی فاقد اشکال مختلف مهارت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات مربوط به کارآفرینی هستند.

مشکل خلق و ایجاد ایده‌های متقاعدکننده تجارت و کسب‌وکار: بسیاری از متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی همه آنچه را که برای تبدیل شدن به کارآفرینان موفق، مورد نیاز است دارا می‌باشند، با این حال، افرادی که مایل به کارآفرینی هستند با مشکل چگونگی تولید ایده‌های متقاعدکننده کسب‌وکار برای کسب‌وکار و مشاغل جدید کارآفرینی مواجه هستند. فقدان دانش و آگاهی در رابطه با خلق این ایده‌ها موجب ناامیدی و دل‌سردی کتابداران از کارآفرینی می‌شود. علاوه بر این کارآفرینی که عنصر اولیه موفقیت یعنی ذهنیت و تفکر کارآفرینانه درباره ایجاد تغییر، خلق اختراع و یا رقابت را ندارد، به زودی با رقابت بی‌منت‌های تجارت و کسب‌وکار و مشاغل موجود روبرو می‌شود که قادر به رویارویی با آن نیست.

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

کارآفرینی حول عواملی چون اشتیاق، نوآوری / خلاقیت، شایستگی و مهارت‌ها، ریسک‌پذیری و پاداش، اعتمادبه‌نفس و خود انگیزشی برقرار است. فعالیت‌های کارآفرینی فرصت‌های کارآفرینی جدیدی را ایجاد می‌کند. فناوری اطلاعات و ارتباطات جامعه معاصر را دستخوش تحولات اساسی کرده است. متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی هنگامی که به اهمیت پویایی و پیشرفت تغییرات در جهت بهبود مهارت‌های کلی خود توجه می‌نمایند در جامعه مطرح گردیده و نقش برجسته و حائز اهمیتی از طریق فراهم آوری و کسب اشکال گوناگون شایستگی و صلاحیت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات و توسعه فرهنگ و ذهنیت و تفکر کارآفرینانه به منظور بهره‌برداری از فرصت‌های مختلف در این حرفه و دستیابی به خوداشتغالی پیدا می‌کنند. راه رسیدن به این اهداف در زیر آمده است:

- متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی باید مهارت‌های خاصی را در زمینه فناوری اطلاعات و ارتباطات کسب کنند و از فرصت‌های کارآفرینی در این حرفه حداکثر استفاده لازم را ببرند تا سایر متخصصان علوم و مهندسی کامپیوتر به حوزه‌های اصلی تخصص متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی که مدیریت اطلاعات است ورود نکرده و فرصت‌هایی که به کتابداران در عصر دیجیتال روی آورده است را تصاحب نکنند.
- متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی باید فرهنگ و تفکر کارآفرینانه را توسعه دهند. کارآفرینی تماماً در رابطه با نوآوری، ابتکار و خلاقیت، شایستگی، ریسک‌پذیری و پاداش است. متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی باید ذهنیت و تفکر کارآفرینانه را برای شروع و آغاز فعالیت در هر گونه کسب‌وکار تجاری را به منظور دستیابی به خوداشتغالی و مطرح شدن در جامعه دارا باشند.
- متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی باید در کارگاه‌ها و سمینارهای مربوط به کارآفرینی شرکت کنند تا مهارت‌های شغلی و زیرکی و فراست و تدبیر مورد نیاز را که برای مشارکت در سرمایه‌گذاری در هر گونه کارآفرینی لازم است را به دست آورند.

پانویس:

[1] Library and information science

[2] Oaikhinam

[3] Ekuoye

[4] Ugwu and Ezeani

[5] Peterson

Information & Communication technology (ICT) [۶]
Onaade [۷]
Entrepreneurial opportunities [۸]
entrepreneurship [۹]
excel as entrepreneurs [۱۰]
Gale Encyclopedia of Small Business [۱۱]
entrepreneurs [۱۲]
Occupational Outlook Handbook [۱۳]
Igbeka [۱۴]
self-employment [۱۵]
Kimmons [۱۶]
CDROM [۱۷]
Ocholla [۱۸]
ERIC [۱۹]
AGRIS [۲۰]
EMail Publishing [۲۱]
Web Publishing [۲۲]
Desktop Publishing [۲۳]
Wilson–Davis [۲۴]
Who is Who [۲۵]
Visually Impaired [۲۶]
Proof reading [۲۷]
Online Computer Library Center (OCLC) [۲۸]

منبع: این متن ترجمه مطلبی با این عنوان است: [Entrepreneurial Opportunities For Library And Information Science \(LIS\) Professionals In Contemporary Society](#)

مترجم: ناهید خوشیان

مشخصات استناددهی به این مقاله

ناهید خوشیان	نویسنده(ها):
فرصت‌های کارآفرینی برای متخصصان علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی در جامعه معاصر	عنوان مقاله:
کتابدار ۲.۰ – (عنوان لاتین: 2.0 i-Kitabdār)	عنوان مجله:
۵	دوره مجله (Vol):
۴	شماره مجله (Issue):
۱۳۹۸	سال (Year):
	شناسه دیجیتال (DOI):
http://lib2mag.ir/10465	لینک کوتاه: